

Deel 1 van de Tricolore trilogie

Een horzel steekt niet

Roman

Anna A. Ros

WoordenStorm
Middelburg

www.annaros.nl
www.woordenstorm.nl/tricolore

ISBN: 978 94 021810 0 5

Auteur: Anna A. Ros

Ontwerp omslag en layout: WoordenStorm

Dit boek is - met uitzondering van de titel - gezet in Palatino.

© 2018 Anna A. Ros / WoordenStorm

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, doorgegeven of gepubliceerd zonder schriftelijke toestemming vooraf van de auteur.

Veel personages, locaties en gebeurtenissen in dit boek zijn losjes gebaseerd op historische figuren, locaties en gebeurtenissen. Dit werk is echter fictie. De in deze roman opgenomen werken zijn voor zover bij het verschijnen van dit werk bekend vrij van auteursrecht.

De citaten aan het begin van de hoofdstukken 3 t/m 18 zijn afkomstig uit de roman 'The Gadfly' van E.L. Voynich, in 1897 te New York gepubliceerd door Henry Holt and Company. Ze zijn in het Nederlands vertaald door de auteur van dit boek.

Ethel Lilian (Lily) Voynich Boole

Voor mijn kinderen

*The revolution will be no re-run brothers
The revolution will be live.*

Gil Scott-Heron

Londen, 23 december 1895

1

Het ongeluk vond tussen 10 en 11 uur 's morgens plaats op een punt ongeveer driekwart mijl noord van de Hammersmith en Chiswick terminus van de N&SWJR. M. Stepniak verliet zijn huis in Woodstock road, Bedford-park om een vergadering bij te wonen met een aantal van zijn kompanen in het Russische propagandawerk [...] M. Stepniak werd door de locomotief van een trein die in de richting van Acton reed gegrepen, viel op het spoor en werd een paar yards meegesleept. Toen de trein tot stilstand was gekomen bleek het lichaam ernstig verminkt te zijn. [...]

De conclusie van het politieonderzoek was dood door ongeval.

The Times, 24 december 1895

De trein naar Acton

Twee dagen voor kerst vertrok, om tien voor half elf en zoals meestal precies op tijd, in de bevroren stad en bij een winters ochtendzonnetje, de trein van de North London Railway van het kleine station Chiswick in de richting van Acton. Het ruim tweehonderd ton wegende gevaarte werd getrokken door een eerst kreunende en puffende maar al snel stampende locomotief en liet een spoor van stoom en roetdeeltjes in de lucht achter. Binnen een minuut reed de trein met een vaart van dik vijftig kilometer per uur. Het was bijna half elf toen de machi-

nist langs de ketel keek, de spoorwegovergang bij Woodstock Road zag en aan de ketting van de stoomfluit trok, zoals hij dat altijd deed bij spoorwegovergangen. Naast hem op de bok stond zijn houten broodkistje te rammelen en met zijn linkerhand probeerde hij te voorkomen dat het van de bank gleeed. Ondanks dat zijn handen glad waren van de olie slaagde hij daarin zodat hij later nog een lunch zou hebben. 'Altijd hetzelfde gelazer,' echoden zijn gedachten van de dag ervoor ook deze keer weer in zijn hoofd. Het spoor liep op dat punt namelijk een stukje omhoog en dat maakte dat hij die verdomde broodtrommel daar altijd moest tegenhouden. Een andere plek om het ding neer te zetten was er niet op de bok en dus was zijn handeling inmiddels bijna een automatische geworden. Bijna, want hij moest toch altijd even de blik van het spoor voor hem afwenden om zijn brood te behouden. Even maar.

Toen hij weer langs de ketel naar het spoor voor hem keek zag hij een gestalte op de overgang stappen en struikelen. Het leek erop dat de man - hij kon aan de lange jas en hoed zien dat het een man was - zijn evenwicht al verloren had voordat hij op de rails stapte. Hij viel languit en stond niet meer op. In een reflex trok de machinist nogmaals aan de ketting van de stoomfluit en schreeuwt naar zijn stoker.

'Een vent, d'r ligt een vent op 't spoor!'

Zijn maat Bram, die al een jaar zijn vaste stoker was, trok zo hard hij kon aan de ijzeren hendels van de remmen die ervoor zorgden dat de remcilinders van de loc in een wolk van stoom luid sissend aansloegen. De tender en de wagons gaven de loc nog net een duw voordat de machinist een fractie later voelde hoe ook de wagonremmen aantrokken. Direct verminderde de zware trein vaart maar iedereen kon zien dat het onvoldoende zou zijn om op tijd stil te staan.

‘Sta op, verdomme!’ Alsof zijn schreeuw de man op magische wijze zou doen opstaan. Alsof de man hem boven het kabaal van de trein uit kon horen. Maar de man stond niet op, hij bewoog zelfs niet en een fractie later kon de machinist hem niet meer zien.

Het is in een paar seconden gebeurd. In de trein is de klap niet te voelen want een mensenlijf is niets vergeleken met de massa van een trein. Hoewel de locomotief wel een ‘vanger’ heeft, schuift de man op de rails onder de loc waarbij zijn linkerbeen wordt vermalen onder de wielen en zijn hoofd zo hard tegen de staalplaat onder de ketel slaat dat hij op dat moment direct buiten westen raakt, als hij dat al niet was na zijn val op de rails. Amper twee seconden later verlaat de laatste adem zijn lichaam terwijl dat, ledematen verliezend, onder de loc over de spoorbielzen buitelt tot de trein tergend langzaam tot stilstand komt.

De remcilinders bliezen stoom af met als gevolg dat loc en lichaam minstens vijftien seconden aan het zicht van de mensen die zich bij de spoorwegovergang op Woodstock Road verzameld hadden onttrokken werd. Iedereen verstijfde van schrik. Even later draaide één van hen zich om en beende weg in de richting van Bedford Park terwijl hij zijn jas strak om zich heen trok. Achter hem waren de enig hoorbare geluiden die van de nog stampende locomotief en het huilen van de machinist op de bok die besepte dat het zijn tweede springer in een maand was. Hij zou niet lang meer machinist blijven. De in zijn jas weggedoken man zou even later een kort telegram versturen naar zijn runner van de *Ochrana* in Parijs:

‘От лондонского офиса до офиса в Париже / PIR:

*Выполняется. В.' (Van kantoor Londen aan kantoor Parijs / PIR:
Uitgevoerd. В.)*

Zo stierf Sergey Michaylovitsj Stepniak Kravchinsky, die zichzelf zo graag als Sergius voorstelde maar door zijn vrienden Stepniak werd genoemd, vermalen in de vleesmolen die een locomotief is, bij de spoorwegovergang tussen zijn huis en het huis van de anarchist Feliks Vadimovich Volkhovski, op weg naar een vergadering van de SFRS - *de Society of Friends of Russian Freedom* - die nooit zou plaatsvinden, nadat een klein gebouwde maar sterke man hem op een cruciaal moment in de rug was gelopen, hij eerst zijn evenwicht en even later, door de val op het staal van de rails, zijn bewustzijn verloor. *Free Russia* zou nooit meer door Stepniak worden geredigeerd, Wilfryd en Lily verloren hun beste vriend en de revolutie in Rusland zou pas vele jaren later plaatsvinden.

Acht maanden eerder

2

Houdt van en respecteer vrouwen. Wend je tot haar niet alleen voor troost, maar voor kracht en inspiratie en de verdubbeling van je intellectuele en morele krachten. Schrap iedere notie van superioriteit uit je gedachten; je hebt er geen.
Giuseppe Mazzini

De trein naar Bologna

Waarom zijn liefde en verraad zo vaak elkaars synoniemen?

Als ze zich die vraag aan het begin had gesteld was het allemaal niet zo gegaan. Ze zou niet zo vroeg opgestaan zijn, niet haar koffer zo omstandig hebben ingepakt op de wijze waarop ze dat deed, niet haar mooiste kleren mee hebben willen nemen en die erin gestopt hebben, niet die net iets te hoge hakken uitgekozen hebben en zeker ook niet dat parfum. Ze zou zich niet gehaast hebben om, eerst voorbij de standplaats van de *Hansoms* en direct daarnaast die van de *Growlers*, de geglazuurde hal van Uxbridge Road Station in te gaan om vervolgens de trein van de Great Western te halen om haar naar Victoria Station te rijden. Daar zou ze niet in het gezelschap van mis-

schien wel de gevaarlijkste man van die tijd begonnen zijn aan een reis naar Parijs, naar Wenen. Ze zou ook zeker nooit naar Bologna gegaan zijn en Florence zou ze wellicht nooit gezien hebben. Ze zou Lorenzo Montanelli nooit ontmoet hebben. Ze zou haar aanstaande niet ontrouw zijn geweest. En dat boek zou ze ook niet geschreven hebben.

Of misschien zou ze dat allemaal juist wel gedaan hebben. Om hem daar te vermoorden uit de onbedwingbare behoefte om wraak te nemen voor wat hij toen nog niet had gedaan, wat ze dacht dat hij mogelijk van plan was. En omdat ze dacht dat ze van die ander, die ze ogenschijnlijk in opdracht ontrouw was, hield. Ze doorzag in elk geval niet wat haar tot het verraad dat ze ging plegen dreef. Ze wist dat ze ongeschikt was voor, en tegelijk ondergeschikt aan, de bloederige arbeid van de revolutie. Maar als de liefde in de vrouw is, verdampt de rede en vertroebelen de gedachten.

Ben ik verliefd? Ze vraagt het zich telkens weer af. Ik gedraag me wel of ik verliefd ben, maar het is niet meer dan een vlucht uit de saaiheid. Beide gedachten blijven met elkaar wedijveren totdat ze ruim op tijd Victoria Station bereikt, ze heeft zich niet hoeven haasten want haar ongeduld had haar veel te vroeg doen vertrekken. Ze voelt zich raar want de notie dat ze in een overspelige liaison d'amour met een gevaarlijke man is terechtgekomen maakt haar eerder opgewonden dan schuld bewust. Zodra Lily Voynich uit de krochten van de ondergrondse de ruime stationshal inloopt, zoekt ze hem bij de grote klok, precies zoals afgesproken. Ze is zich bewust van het cliché. Maar ze vindt hem niet. Terwijl hij toch opvallend genoeg is om niet te missen. Georgy Rosenblum is niet buitengewoon aantrekkelijk met zijn wat slungelige gestalte en zijn duidelijk Joods

symmetrische gezicht, waarvan de onderlip iets druilerigs heeft. Wat onterecht is, want die slungelige gestalte is als een kat voor de sprong: fysieke alertheid uitstralend die je, als je zijn opponent zou zijn op je hoede doet zijn en als je een beschermeling bent je in zijn gezelschap juist veilig doet voelen. En dan die ogen, of eigenlijk die blik. Hem ontgaat niets, hij is de meester van de observatie. Zijn ogen zijn helder en zijn blik maakt dat je niet aan zijn aandacht kunt ontsnappen; hij tast niet alleen je lichaam af maar tegelijk ook je omgeving, de mensen om je heen. Alles wat hij ziet classificeert hij in termen van prooi, vijand of neutrale derde. Of hij nu vriendelijk is of gespannen of geërgerd, hij lijkt altijd zowel zijn statuur te behouden, als voorkomend en toch alert te zijn. Rosenblum is een man die niets ontgaat van wat er in zijn omgeving gebeurt, hij zou een goede rechercheur of detective kunnen zijn of misschien zelfs de spion die sommigen beweren dat hij is, de verpersoonlijking van een Pinkerton agent, hoewel hij geen 'Pinkertonman' is. Maar wel een agent; voor wie weet niemand. Een man als hij werkt altijd aan een opdracht van iemand ver achter de schermen, niet als een marionet maar als een vooruitgeschoven post op het toneel van de internationale betrekkingen, spionage en misschien criminaliteit.

Het zou haar zelfs niet verbazen als hij niet eens Georgy heet, maar Simon of Rudolf of Johann. Wat haar boeit aan hem is dat uit hun conversaties blijkt dat hij de plaatsen waar ze geweest is ook kent. Niet oppervlakkig maar juist terdege, van de goede koffiehuisen en café's in Wenen, de beste slaggers en de gevangenis in Warschau, alle kroegen in Shepherds Bush tot aan zelfs het Malyj Prospekt in St. Petersburg waar de dure hoerenhuizen tussen de herenhuizen van de tsaristische elite staan. Eigenlijk is het opmerkelijk dat ze elkaar niet al veel eerder ontmoet

hebben. Het prettigste aan hem vindt ze dat hij altijd een gentleman blijft en dat niets hem teveel lijkt te zijn. Soms wenst ze dat Wilfryd ook zo zou zijn maar ondanks hun vergelijkbare afkomst, Wilfryd Voynich is van Pools-Litouwse adel en Rosenblum naar eigen zeggen een telg uit een oud adellijk geslacht uit Odessa, is Wilfryd een proletariër vergeleken met de geraffineerde Rosenblum. Odessa heeft ook zoveel meer allure en mysterie dan Litouwen ooit zal kunnen krijgen.

Vanwege dit raffinement heeft Ethel Lilian Boole die, nu ze sinds een jaar verloofd is, zich aan je voorstelt als Lily Voynich, zich willens en wetens in de netten van de verleider Georgy Rosenblum laten vangen. Een man die absoluut niet te vertrouwen is: onberekenbaar, arglistig, hoog-intelligent, praatgraag op een zwijgzame manier, nooit duidelijk over zijn bedoeling en mateloos aantrekkelijk met de uitstraling van een seksueel roofdier. Gegeven dat Lily zelf na de slaande ruzie met haar man ook een soort roofdier is geworden, en sommige soorten roofdieren goed mengen, is het niet meer dan natuurlijk dat zij zich heeft laten inpalmen en dat zij denkt dat zij hem heeft verleid tot deze volstrekt irrationele reis naar het zwoele en van onrust borrelende noorden van Italië. Haar omgeving weet niet beter dan dat ze onderzoek doet voor het boek waar ze nu al een half jaar aan werkt. In zekere zin is dat ook zo.

Lily en Georgy ontmoeten elkaar voor het eerst op een lezingavond gevolgd door een feest bij de notoire socialiste en latere suffragette Charlotte Wilson, die getrouwd is met een beurshandelaar, bevriend is met de fanatieke anarchist Pyotr Kropotkin met wie ze Freedom opgericht heeft en een goede vriendin van Lily èn de centrale figuur in de snel groeiende cirkel van Britse sympathisanten van de zaak van de Russische

en Poolse 'vluchtelingen' in Londen is. Een groep die bestaat uit in ongenade gevallen landadel, anarchisten, dichters, bommen-gooiers, wetenschappers, messentrekkers en een bonte mengeling van randfiguren die er alles voor over hebben om een einde te maken aan het tirannieke bewind van de Romanovs. Ze zijn voor veel vooruitstrevende Engelsen en Ieren uit de hogere geledingen van de zo sterk in klassen opgebouwde Britse maatschappij mateloos interessant. Dat er familiebanden zijn tussen hun eigen koningin Victoria en de Romanovs en dat er dus ook verbindingen bestaan tussen het Russische en Britse establishment en de adel, maakt hen hoegenaamd niets uit. Robert Spence Watson, Bernard Shaw de toneelschrijver, Mark Twain in Amerika, ze zijn allemaal geraakt door het lijden van de arbeiders in hun eigen land. Maar ook - vooral ook - door het lijden van het gewone volk in de oude Europese monarchieën en bovenal het zo machtige en grote Rusland. En dus hebben ze al snel eerst Stepniak en later Lily's vriend Wilfryd omarmt, zoals ze zoveel andere Russen en Polen omarmd hebben. Ze helpen ze bij de smokkel van boeken Rusland in, manuscripten Rusland uit en de illegale stroom van fondsen naar literaire en meer activistische samenzweerders tegen de tsaar. Natuurlijk is het een illusie om te denken dat de Romanovs, hun vazallen en de instituties van de Staat die inmenging in de Russische politiek zonder tegenmaatregelen over hun kant laten gaan. Ze jagen fel op anarchisten en terroristen, de verspreiders van boeken en illegale pamfletten, de schrijvers, de dichters, de drukkers en bommenmakers. En op Sergey Michaylovitsj Kravtsjinskiy - Stepniak - die wordt gezien als één van de belangrijkste provocateurs in Londen. Zijn vrienden worden in de gaten gehouden, ook Lily, hoewel het de mannen zijn die het meeste risico lopen. De Ochrana, de geheime tsaristische politie, heeft zijn tentakels tot ver buiten Sint Petersburg.

Berlijn, Parijs, Londen, Rome, Budapest, Wenen, Antwerpen, Barcelona, Milaan, Dublin, Amsterdam, Warschau; overal zijn er agenten actief en liggen slapers en infiltranten op de loer die zicht proberen te houden op de vloedgolf aan socialisten, liberalen, sociaal-liberalen of hoe ze zich ook noemen, die oproepen tot hervormingen ten gunste van de verarmde, uitgebuite en steeds opstandiger arbeidende klasse. Groepen die steeds vaker samenwerking zoeken om elkaar moreel maar vooral ook praktisch te steunen: een netwerk dat heel wat hechter is dan dat van de Europese geheime diensten: die verspillen veel van hun tijd en mankracht aan het bespioneren van elkaar.

Stepniak had haar gezegd een oogje te houden op ene Rosenblum waarvan hij verwachtte dat die zijn opwachting zou maken op Charlotte's soirée. Die Rosenblum was inderdaad gekomen naar de bijeenkomst waar toespraken gehouden werden en socialistische literatuur met elkaar gedeeld werd en die zoals wel vaker uitliep op een chic drinkgelag. Ze had wat met hem geflirt - op dat moment nog met goedvinden van Wilfryd - en zelfs een tijd met hem apart gezeten en gesproken. Hij was niet lang gebleven. De volgende dag echter trof ze hem, toen ze het huis verliet om naar de stad te gaan. Toeval was uitgesloten, hij had haar opgewacht. Ze hadden thee gedronken en wat gegeten en lang gesproken.

Stepniak was er achter gekomen - misschien wist hij het al die tijd al - dat Rosenblum contacten had met agenten van Scotland Yard. Hij wilde dat ze zoveel als mogelijk over die vreemde Rosenblum te weten zou komen, en dus had ze de man nog een aantal keren ontmoet. Vaak genoeg om ervoor te zorgen dat hij de indruk zou krijgen dat zij zijn toegang tot de kringen van

revolutionairen in Londen zou kunnen worden. Het was een combinatie van opzet van de kant van Sergey Stepniak, zucht naar avontuur van haar kant en het gebrek aan interesse voor haar van Wilfryd, zodat ze zich door Rosenblum liet verleiden tot die reis naar Bologna en Florence. 'Om eindelijk het boek te schrijven dat ze al jaren wilde schrijven', om te pogen die Georgy Rosenblum te ontmaskeren en om even weg te zijn van Wilfryd; net zolang totdat die haar zou smeken om zijn vrouw te worden - jaloezie is immers een prima manier om een man zover te krijgen dat hij de vraag der vragen stelt. En om weg van Londen te zijn dat haar zit als een te krap gesneden jas. Ze wil de zon op haar huid voelen, geen regen. Bloemen ruiken, geen roet en paardenstront, ze wil het gevoel hebben te leven en niet door de omstandigheden geleefd worden.

Die middag

In de immense stationshal van Victoria Station speurt ze naar Rosenblum, maar ziet hem niet. Het is er druk en de stoom van puffende en stampende locomotieven beneemt haar af en toe het zicht. Ze besluit te wachten tot hij haar vindt in plaats van dat ze zichzelf in de mierenhoop stort om te proberen hem te vinden. Lang duurt het wachten niet.

'Miss Voynich. Benvenuto!' De man stapt achter een hekwerk vandaan, maakt een lichte buiging en neemt zijn hoed af op een wijze die hem een musketier doet lijken.

'Meneer Rosenblum, wat fijn u te zien.' Ze strekt haar hand uit die hij elegant kust, zorgvuldig voorkomend dat zijn lippen haar handschoen daadwerkelijk raken.

'Hoe was de reis tot nog toe, mijn beste Lily?'

'Hoe wordt de reis straks, meneer Rosenblum?' antwoordt ze

zonder hem te antwoorden.

‘Heb je ooit eerder de Alpen gekruist, Lily?’

‘Nee, wel de Oeral.’

‘Nooit in Italië geweest?’

‘Dat weet u toch. Ik vind het nog steeds een heel gek idee om samen met u naar Italië te reizen.’

‘Ik vraag me ook af hoe ik je zover heb gekregen.’ Hij heeft pretlichtjes in de ogen. Iedere keer dat ze elkaar zien komen die pretlichtjes die haar doen vergeten dat ze voor hem moet uitkijken.

‘Als je maar niet denkt dat ik gemakkelijk ben.’

‘Ik zou je niet durven te onderschatten, Lily Boole.’

Ze registreert dat hij haar meisjesnaam gebruikt maar probeert er geen aandacht aan te geven.

‘Moeten we niet naar de trein?’

‘Natuurlijk, als je even wacht dan haal ik een kruier.’

Voor ze kan antwoorden is hij er al vandoor om even later terug te komen in het gezelschap van een kruier met handkar. Ze heeft niet zoveel bagage bij zich en Georgy is blijkbaar gewend om licht te reizen. De kruier kijkt twee keer of de in totaal drie koffers, twee hoedendozen en Georgy’s reistas het enige zijn. Reizigers op de boottrein naar Dover hebben meestal meer bagage bij zich.

‘Ik heb driehonderd pond, Lily. Genoeg om naar Bologna te komen en het er de zomer uit te houden. Het zal ons aan niets te ontbreken en ik hoef pas in augustus terug te zijn. Jij kunt je boek gaan schrijven en ik vind het geweldig dat ik je erbij mag helpen. Je zult zien dat er geen beter plek is om te schrijven dan Italië.’

‘Je bent te goed, Georgy.’

‘Nee, ik doe niets liever dan de zomer in het zuiden doorbrengen in het gezelschap van een mooie en intelligente

vrouw.' Hij schiet erbij in de lach.

'Georgy, hou op!'

De reis naar Dover verloopt zonder enige vertraging en tot hun verrassing is de overtocht naar Oostende gemakkelijker dan verwacht. Het is heerlijk lenteweer en de matige wind maakt ze ondanks de beperkte stabiliteit van de radarstoomboot ze niet zeeziek. Het is maar een klein eindje varen over het Kanaal en ze hebben die overtocht allebei al zo vaak gemaakt dat ze niet meer delen in de opwinding van veel van de andere reizigers. In Oostende wacht hun de trein naar Parijs waar ze aan het eind van de middag verrassend uitgerust aankomen om zich te laten overrompelen door de drukte van het leven in de stad van contrasten met haar pompeuze charme van grote boulevards en haar schrijnende armoede in de sloppen bij de Hallen.

De volgende morgen

De volgende dag stappen ze al om half acht in het Gare de l'Est op de Oriënt Express naar Wenen die ze naar München zal brengen. Het wordt een lange en vooral luxueuze rit. Eerste klas reizen is nooit Lily's gewoonte geweest en dus laat ze zich de weelde van bedienden, sjouwers, uitstekend eten en chique medereizigers wat onwennig aanleunen. Het is haar vreemd om zich niet druk te maken over geld tijdens het reizen. Ze genieten van een verrassend uitgebreid ontbijt terwijl Lily uitkijkt over het Franse en later Duitse landschap dat als een film langs het raam van de restauratiewagon trekt. Na wat gelanterfant en oppervlakkige gesprekken met stuk voor stuk bemiddelde en soms wereldvreemde medereizigers in de loungewagon, een copieuze lunch en nog een paar uur heuvels

die bijna in bergen veranderen, bereiken ze zes uur later al München.

Omdat de trein naar Italië pas de volgende morgen gaat overnachten ze, na een korte wandeling door de stad en een paar glazen wijn in een rumoerig grand café, in het stationshotel. De volgende morgen hebben ze net als in Parijs niet veel tijd voor een ontbijt en al helemaal geen tijd om de stad te gaan bekijken. Treinreizen maakt het - als je tenminste geen aansluiting wilt missen - jammer genoeg soms onmogelijk om een goede indruk te krijgen van de steden waar je tussen de etappes in verblijft.

‘Wees gerust, München is de minst interessante stad die ik me kan bedenken. Je mist niks. En straks komen de Alpen!’ Georgy zegt het met een zelfverzekerde glimlach.

‘Ach, ik had de stad wel willen zien.’

‘Het zou je tegenvallen. En met dit weer is de rit naar Verona iets wat je niet zult willen missen.’

‘Jij zult het ongetwijfeld weten, voor mij is het de eerste keer over de Alpen.’

Hun trein vertrekt ruim voor tien uur voor de trage en moeizame, maar tegelijk schitterende, rit via Innsbruck, Bozen en Trento over de Alpenpassen naar Verona. Het is een eenvoudige trein, zonder de overdadige luxe van de Oriënt Express. Lily laat zich betoveren door de aan de andere kant van het raam van hun coupé voorbijtrekkende bergtoppen. Uren later houden ze stil in een wat groter station.

‘Kijk, Verona. Ik heb niets teveel gezegd he? Je hebt bijna niet gesproken de laatste uren.’

‘Die bergen, Georgy. Ik kan nooit genoeg krijgen van die uitzichten. Het is zo mooi, net zo dramatisch als de Oeral maar massiever en grootser.’

In Verona wordt het gezelschap treinreizigers pas echt hinderlijk, voornamelijk omdat de trein nu in meerderheid bevolkt wordt door nog luidruchtiger Italiaanse gezinnen. Tegen de tijd dat Bologna in zicht komt zijn Lily en Georgy doodmoe van het lawaai dat de andere passagiers maken.

‘Kunnen die lui ook iets doen zonder te schreeuwen?’ Lily vraagt het geërgerd aan Georgy die in lachen uitbarst.

‘Welkom in Italië. Wees gerust, we zijn bijna in Bologna en ik weet daar een heerlijk koffiehuis waar het altijd rustig is en de koffie uitzonderlijk.’

‘Ik hoop voor jou dat je gelijk hebt, want anders zwaait er wat!’

Het valt haar op dat er momenten zijn dat Georgy even op Wilfryd lijkt. En bijna onmiddellijk wordt ze boos om haar eigen gedachte: géén Wilfryd nu! Terwijl ze met ontzag naar de Alpentoppen kijkt dwalen haar gedachten terug naar de soirée in Londen. Het was nog maar een paar maanden geleden dat ze het bizarre verzoek - de verholen opdracht - van Stepniak had gekregen. De ruzie die ze die avond daarover met Wilfryd had was zo mogelijk nog vreemder. Alsof hij maar al te graag wou dat ze naar Italië ging; het was de eerste keer sinds de verloving dat ze een knetterende ruzie kregen en in haar woede had ze gezegd er naar uit te zien om een paar maanden bij hem weg te zijn. Nu ze er over nadenkt lijkt het allemaal zo kinderachtig en vraagt zich af of ze niet met iets heel stoms bezig is.

3

Gemma en de Horzel liepen samen zwijgend langs de Lung' Arno. Zijn koortsachtige spraakzaamheid leek zich bepaald uitgespeeld te hebben; hij had amper een woord gesproken sinds ze bij Ricardo's deur waren vertrokken, en

Gemma was oprecht blij dat hij zweeg.

Uit: 'The Gadfly', deel II, hoofdstuk VI

Een Italiaanse affaire

Lily staart enigszins teleurgesteld naar het lage stationsgebouw terwijl hun trein ruim een half uur te laat binnenloopt. In tegenstelling tot de nieuwere stations in andere grote steden is dat van Bologna niet voorzien van zo'n mooie gebogen overkapping. Ze houdt nu juist van de ruimte onder zo'n dak in een station: een glazen dak gedragen door stoere ijzeren binten die bijeengehouden worden door ontelbare klinknagels, de reizigers onder de immense stulp beschermend terwijl die zich spoeden van trein naar trein of trein naar straat of andersom. Ze houdt van de grove techniek die daarbij komt kijken, de kracht die dat alles uitstraalt. De eenvoud van dit emplacement zal vast een gevolg van de invloed van de Oostenrijkers zijn die, toen het gebouwd werd, meer oog hadden voor een effici-

ente aanvoer van hun troepen dan voor esthetisch mooie stations en ze bedenkt zich dat het maar goed is dat de Italianen zich vrijgevochten hebben van hun starre burenen.

Drie dagen hebben ze gedaan over de door haar mysterieuze reisgezel veroorzaakte vlucht van Wilfryd en Londen naar hier, terwijl ze eigenlijk niet eens echt weet waarom Georgy haar heeft gevraagd met hem voor ze zomer naar Italië te gaan. Misschien wil ze het gewoon niet weten en dat ze hier nu is voelt aan als ontrouw en verraad maar ook als avontuur. Ontrouw en verraad zijn een aantrekkelijk alternatief voor de saaiheid van het leven tussen haar gelukszoekende Ierse landgenoten en de gevluchte Russen in Shepherd's Bush. De eerste groep te berooid om interessant te zijn en de tweede te aristocratisch arrogant om te erkennen dat ze zo berooid zijn; net zo arm als die Ieren waarmee ze de huizen, kroegen en vrouwen delen in de armoedige en vuile sloppen van West Londen. Ze zijn nog altijd op de vlucht voor agenten van de tsaar. Op Sergey na dan, want die is al die tijd gewoon gebleven wie hij was; haar goede vriend met zijn altijd dubbele agenda. De onverbeterlijke en uitgesproken revolutionair die niets vreest.

Voor het eerst in haar leven ziet Lily ernaar uit om zich te wentelen in decadentie en deze zomer de wonderen van Florence te gaan aanschouwen: het Uffizi, de Duomo en de billen van Michelangelo's David. Ze lacht stilletjes om haar eigen kleinburgerlijkheid. Maar nog meer ziet ze uit naar de tijd met de intrigerende Rosenblum die ze zeer appetijtelijk vindt maar tegelijkertijd nog minder vertrouwt dan de zakenlieden, politici en diplomaten waarmee hij omgaat. Gevaarlijke mannen zijn interessant, of ze nu revolutionaire anarchisten, anarchistische scheikundigen of anarchistenjagers zijn. Haar 'opdracht' om er

achter te komen wat hij werkelijk in zijn schild voert en of hij niet een gevaar voor de goede zaak is, interesseert haar op dit moment hoegenaamd niet. Rosenblum zelf echter des te meer.

Ze had, ondanks Sergey's verzoek - opdracht - niet verwacht Georgy binnen afzienbare tijd weer te zien. Hem proberen te ontmoeten was immers als het schieten op een bewegend doel, zo vaak was die man op reis. Maar toen was er dus die 'toeval- lige' ontmoeting die wellicht minder toevallig was dan die leek te zijn. Ze besloot direct om Rozenblum's spel mee te spelen en zo te pogen hem te ontmaskeren als infiltrant of misschien zelfs agent-provocateur. Ze zou die zomer overigens niet alleen proberen achter Rosenblum's ware bedoelingen te komen maar vooral ook heel toegewijd gaan schrijven aan die roman over de Risorgimento in Italië, waarvan de contouren zich jaren geleden in Berlijn al in haar hoofd gevormd hadden nadat ze een boek van Mazzini had gelezen. Sinds Berlijn was ze van plan geweest om eraan te beginnen en nu kon dat dan eindelijk. Hoe ze het ging aanvangen wist ze nog niet maar ze vertrouwde erop dat in Italië de muzen zouden zingen.

Inmiddels weet ze dat ze niet toekan met muzengezang alleen. Ze zal bij de archieven van de universiteit in Bologna en het stadsarchief van Florence te rade gaan om schatten leveren voor haar verhaal. Alleen dat al maakt de reis naar Italië een absolute buitenkans. Tenminste, dat houdt ze zichzelf voor.

Met gepiep en gesis als ware hij een voorwereldlijke draak komt de trein die dertiende april in een wolk van naar olie en kolen stinkende stoom tot stilstand op spoor drie van het langgerekte station. Hun wagon bevindt zich halverwege de trein en ze realiseert zich dat ze een flink eind over het lange perron zal moeten lopen naar de stationshal. Gelukkig staan er

om de ongeveer twintig meter kruiers te wachten die de bagage van de reizigers proberen te veroveren om zich niet veel later te ontfermen over hun beloning aangevuld met de welhaast verplichte fooi die ze met aangeleerd misprijzen aannemen; geen kruier vindt dat hij voldoende betaald wordt. Nog voordat ze zich de wagon uit kunnen worstelen worden ze met veel Italiaans aplomb door een corpulent en hevig transpirerend heerschap verlost van zijn ene koffer, haar twee koffers en de twee hoedendozen. 'Prego, prego' zegt Lily en gebaart de kleine man, die nu welhaast bedolven is onder hun bagage, even te wachten tot ook zij op het perron staan.

'We zijn er, Lily! Zullen we eerst de bagage naar het hotel brengen en dan in de stad op zoek gaan naar dat koffiehuis? Of wil je liever eerst uitrusten van de reis?' zegt Georgy. Hij klinkt triomfantelijk.

'Naar het hotel! Ik wil me omkleden en dan de stad in. Bologna schijnt te gonzen als ik jou moet geloven.'

'We moeten wel uitkijken, Lily. Ogen overal. Niet iedereen is mij goedgezind en ze kennen me in Bologna. Maar ik weet waar we ongezien naar toe kunnen.'

Zijn opmerking verrast haar niet. Na hun lange gesprekken tijdens de treinreis weet ze dat hij om zijn geld te verdienen in chemicaliën handelt en welke risico's daar aan verbonden zijn. Georgy maakt zich nogal druk om Italiaanse anarchisten die het mogelijk op hem voorzien hebben. Ze heeft geprobeerd om die opmerkingen over mogelijk gevaar te negeren maar na een tijdje is ze zich toch zorgen gaan maken.

'Welk hotel gaan we eigenlijk naartoe, Georgy?'

'Baglioni'

'Hotel Baglioni, het duurste hotel van Bologna? Maar dat valt toch veel teveel op?'

‘Als we niet willen opvallen kunnen we maar beter juist wel op zo’n plek verblijven. Niemand die verwacht dat ik me daar zal durven vertonen. En de mensen waar ik voor moet uitkijken komen doorgaans niet in de grote hotels, die proberen onzichtbaar te blijven.’

‘Als jij het zegt.’

Nadat hij de kruier geïnstrueerd heeft volgt Lily de man die hun bagage op een karretje geladen heeft naar de uitgang. De rit naar het hotel, dat in de buurt van het centrale plein in de stad ligt, duurt niet lang. Georgy vergezelt haar naar haar kamer en trekt zich, wanneer ze eenmaal binnen is, decent terug in het restaurant. Zelf heeft hij de kamer naast de hare betrokken. Tussen hun beider kamers in bevindt zich een scheidsdeur. Deze is op slot en de sleutel zit in het sleutelgat in Lily’s kamer. Toch beseft ze dat ze zich op den duur geen van beiden zullen kunnen beheersen. De met goudgekleurd leer en opzichtige schilderijen behangen muren hinderen haar niet. Het lentelicht maakt dat de kamer vriendelijk oogt, ondanks de protserige inrichting. Er is een klein balkon met hoge deuren dat aan de zonnige kant van het hotel ligt, gelukkig niet hoger dan op de eerste etage. En de kamer is ruim. Er is zelfs een kleine schrijfkamer, een annex waar ze boudoir kan maken, met een kleine sofatafel waarop een zo te zien kostbaar marmeren inktstel staat. In de lade vindt ze een stapeltje briefpapier en enveloppen. Het lederen schrijfblad met zijn opzichtige gouden tooling is smetteloos, alsof er nooit op is geschreven.

De jonge bagagist zet Lily’s twee koffers keurig bij de kasten en de hoedendozen op het tafeltje aan het voeteneind van het bed, zoals het hoort. Hij wacht net even te lang op een foi maar ze vergeeft het de goede man.

‘Vous avez besoin d’une femme de ménage pour déballer vos